

Apunts

N1 · B1 · Unitat 6
"Un dia de cada dia"

parla · CAT

Índex

Presentació	1
Demandar i donar informació sobre l'activitat laboral	2
Demandar i donar informació sobre l'activitat quotidiana	4
Demandar i donar informació sobre els hàbits gastronòmics	12
Continguts de fonètica i d'ortografia	14

Presentació

Objectius

Trobaràs a continuació uns apunts dels continguts treballats en aquesta unitat, el domini dels quals et permetrà d'assolir els objectius següents:

- Demanar i donar informació sobre l'activitat laboral.
 - Demanar i donar informació sobre l'activitat quotidiana.
 - Demanar i donar informació sobre els hàbits gastronòmics.
-

1. Demanar i donar informació sobre l'activitat laboral

Continguts

Per assolir aquest objectiu necessites saber:

- el present d'indicatiu dels verbs incoatius de la tercera conjugació,
- algunes locucions adverbials de temps: *al matí, al migdia, a la tarda, al vespre, a la nit, a la matinada,*
- vocabulari.

Present d'indicatiu dels verbs incoatius de la tercera conjugació

Els verbs de la tercera conjugació són aquells l'infinitiu dels quals acaba en *-ir*.

La majoria de verbs d'aquesta conjugació segueixen el model incoatiu:

	repart	ir	
jo	repart	eix	o
tu	repart	eix	es
ell / ella / vostè	repart	eix	Ø
nosaltres	repart		im
vosaltres	repart		iu
ells / elles / vostès	repart	eix	en

Fixa't que la primera i la segona persona del plural no prenen la partícula *-eix-*.

- El carter **reparteix** cartes.
- Nosaltres **dirigim** una empresa.
- Vosaltres **conduïu** autobusos.

1. Demanar i donar informació sobre l'activitat laboral

Algunes locucions adverbials de temps

Per indicar el moment del dia en què fem una acció utilitzem les parts del dia introduïdes amb la preposició *a*.

Quan cal, fem la contracció entre aquesta preposició i l'article que va al darrere. Fixa-t'hi:

a	+	el	=	al	+	matí / migdia / vespre
		la		a la		tarda / nit / matinada

Vocabulari

Verbs:

conduir; dirigir; plegar; repartir; servir.

Noms:

repcionista; taxista.

2. Demanar i donar informació sobre l'activitat quotidiana

Continguts

Per assolir aquest objectiu necessites saber:

- el present d'indicatiu dels verbs regulars de la primera conjugació,
- el present d'indicatiu dels verbs regulars de la segona conjugació,
- el present d'indicatiu dels verbs regulars de la tercera conjugació,
- les expressions temporals de freqüència: *de vegades, mai, sovint...*
- les locucions prepositives *després de, abans de,*
- adverbis i locucions adverbials de temps: *tard, d'hora, havent sopat, el cap de setmana...*
- la perífrasi verbal de freqüència *acostumar a + infinitiu,*
- la perífrasi verbal *estar + gerundi,*
- vocabulari.

Present d'indicatiu dels verbs regulars de la primera conjugació

L'infinitiu dels verbs de la primera conjugació acaba en *-ar*.

La majoria de verbs de la primera conjugació són regulars. Segueixen el model següent:

	treball	ar
jo	treball	o
tu	treball	es
ell / ella / vostè	treball	a
nosaltres	treball	em
vosaltres	treball	eu
ells / elles / vostès	treball	en

Alguns verbs de la primera conjugació es conjuguen amb un pronom. Fixa-t'hi:

	llevar-se
jo	em llevo
tu	et lleves
ell / ella / vostè	es lleva
nosaltres	ens llevem
vosaltres	us lleveu
ells / elles / vostès	es lleven

2. Demanar i donar informació sobre l'activitat quotidiana

Present d'indicatiu dels verbs regulars de la segona conjugació

L'infinitiu dels verbs de la segona conjugació acaba en *-er* o *-re*.

Els verbs de la segona conjugació segueixen dos models de conjugació. Observa:

Acabats en *-re*

	perd	re
jo	perd	o
tu	perd	s
ell / ella / vostè	perd	Ø
nosaltres	perd	em
vosaltres	perd	eu
ells / elles / vostès	perd	en

Acabats en *-er*

	tém	er
jo	tem	o
tu	tem	s
ell / ella / vostè	tem	Ø
nosaltres	tem	em
vosaltres	tem	eu
ells / elles / vostès	tem	en

2. Demanar i donar informació sobre l'activitat quotidiana

Present d'indicatiu dels verbs regulars de la tercera conjugació

L'infinitiu dels verbs de la tercera conjugació acaba en *-ir*.

Els verbs de la tercera conjugació segueixen dos models de conjugació. La majoria es conjuguen com *repartir* (amb l'increment *-eix-*). Observa:

amb *-eix-*

	repart		ir
jo	repart	eix	o
tu	repart	eix	es
ell / ella / vostè	repart	eix	Ø
nosaltres	repart		im
vosaltres	repart		iu
ells / elles / vostès	repart	eix	en

sense *-eix-*

	dorm	ir
jo	dorm	o
tu	dorm	s
ell / ella / vostè	dorm	Ø
nosaltres	dorm	im
vosaltres	dorm	iu
ells / elles / vostès	dorm	en

Alguns verbs de la tercera conjugació es conjuguen amb un pronom. Fixa-t'hi:

	vestir
jo	em vesteixo
tu	et vesteixes
ell / ella / vostè	es vesteix
nosaltres	ens vestim
vosaltres	us vestiu
ells / elles / vostès	es vesteixen

2. Demanar i donar informació sobre l'activitat quotidiana

Les expressions temporals de freqüència

Per indicar amb quina regularitat realitzem les activitats que fem quotidianament, podem utilitzar diverses expressions. Observa:

100% de freqüència

0% de freqüència

sempre
gairebé sempre
cada dia
normalment
sovint
de tant en tant
de/a vegades
algunes vegades
gairebé mai
mai

Normalment indiquem la freqüència o la regularitat amb què realitzem una acció seguint aquesta estructura:

expressió de freqüència + *verb conjugat*

- En Pere **de tant en tant** va al cinema.
- La Laura **gairebé sempre** fa la migdiada.

Però l'expressió de freqüència també la podem trobar tant al començament com al final de la frase.

- **De tant en tant** en Pere va al cinema.
- La Laura fa la migdiada **gairebé sempre**.

2. Demanar i donar informació sobre l'activitat quotidiana

Locucions prepositives Per donar informació sobre el que fem habitualment necessitem indicar i matisar el moment en què duem a terme les accions quotidianes. Hi ha diverses estructures per parlar-ne.

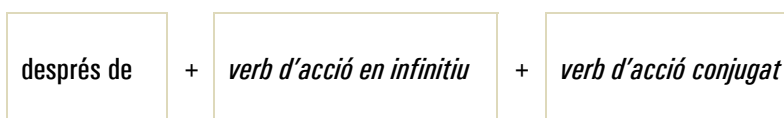
Sovint fem servir com a referència temporal el moment en què realitzem una activitat habitual.

Si volem dir que l'acció de què parlem és anterior:

· **Abans d'anar** a dormir, escolto música.

Si volem dir que l'acció és posterior:

· **Després de** treballar, vaig al gimnàs.

També podem tenir com a referència els àpats del dia. Fixa-t'hi:

· **Abans de** dinar, vaig a comprar.

· **Després de** sopar, rento els plats.

2. Demanar i donar informació sobre l'activitat quotidiana

Adverbis i locucions adverbials de temps

Per indicar una acció que fem després d'algun dels àpats del dia podem utilitzar l'estructura següent:

- **Havent dinat**, anem al cinema.
- **Havent sopat**, rento els plats.

Per matisar si una acció es produeix abans o després del temps previst, utilitzem adverbis de temps. Fixa-t'hi:

Si l'acció es produeix abans del temps previst o habitual:

- Em llevo **aviat**, a les 6 del matí.
- Em llevo **d'hora**, a les 6 del matí.
- Dinem **d'hora**, a la una del migdia.

Si l'acció es produeix després del temps previst o habitual:

- Em llevo **tard**, a les 12 del migdia.
- Sopem **tard**, a les 11 de la nit.

Recorda com ens referim als dies de la setmana:

de dilluns a divendres	dissabte i diumenge
els dies de cada dia entre setmana	el cap de setmana

2. Demanar i donar informació sobre l'activitat quotidiana

Perífrasi verbal de freqüència *acostumar a* + infinitiu

Per indicar que realitzem una activitat amb freqüència, a més dels adverbis, podem utilitzar la perífrasi *acostumar a* + infinitiu.

verb acostumar conjugat + **a** + *verb en infinitiu*

· **Acostumo a rentar** els plats després de dinar. (= Gairebé sempre rento els plats després de dinar.)

Perífrasi *estar* + gerundi

Quan volem emfasitzar que una acció transcorre en el moment actual, podem fer servir la perífrasi *estar* + gerundi. Es forma amb el present d'indicatiu del verb *estar* i el gerundi del verb que expressa l'acció a què ens referim.

jo	estic	+	<i>gerundi</i>
tu	estàs		
ell / ella / vostè	està		
nosaltres	estem		
vosaltres	esteu		
ells / elles / vostès	estan		

—Què estàs fent?

—Estic treballant.

—I vosaltres, què esteu fent en aquest moment?

—Estem rentant els plats.

El gerundi es forma afegint a l'arrel dels verbs els sufixos *-ant*, *-ent* o *-int*:

infinitiu acabat en <i>-ar</i>	dinar → dinant
infinitiu acabat en <i>-er</i>	córrer → corrent
infinitiu acabat en <i>-ir</i>	dormir → dormint
infinitiu acabat en <i>-ir</i> (incoatiu)	repartir → repartint

Observa que els verbs incoatius (*conduir*, *repartir*...) formen el gerundi igual que la resta de verbs acabats en *-ir*.

Hi ha verbs que formen el gerundi de manera irregular. Aquí en tens alguns:

- dir → **dient**
- viure → **vivint**
- beure → **bevent**
- veure → **veient**

2. Demanar i donar informació sobre l'activitat quotidiana

Vocabulari

Accions quotidianes

Verbs:

ballar; berenar; comprar; córrer; cuinar; despertar-se; dinar; dormir; dutxar-se; escoltar; esmorzar; esquiar; llegir; llevar-se; menjar; mirar; nedar; passejar; rentar; sopar; sortir; vestir-se; viatjar.

Noms:

·Llocs:

la discoteca; el gimnàs.

·Activitats:

l'esport (*m.*); la migdiada.

3. Demanar i donar informació sobre els hàbits gastronòmics

Continguts

Per assolir aquest objectiu necessites saber:

- el present d'indicatiu dels verbs de la segona conjugació *beure* i *prendre*,
- les expressions per referir-nos als moments dels àpats,
- vocabulari.

Present d'indicatiu dels verbs *beure* i *prendre*

Els verbs *beure* i *prendre* pertanyen a la segona conjugació. Són verbs irregulars.

Verb *beure*

jo	bec
tu	beus
ell / ella / vostè	beu
nosaltres	bevem
vosaltres	beveu
ells / elles / vostès	beuen

Verb *prendre*

jo	prenc
tu	prens
ell / ella / vostè	pren
nosaltres	prenem
vosaltres	preneu
ells / elles / vostès	prenen

3. Demanar i donar informació sobre els hàbits gastronòmics

Expressions per referir-nos als moments dels àpats

Per indicar els moments dels àpats utilitzem aquesta construcció:

per esmorzar
per dinar
per berenar
per sopar

- Quedem diumenge **per dinar**?
- El Joaquim beu cafè **per esmorzar**.
- **Per berenar** els nens mengen fruita.
- Què acostumes a menjar **per sopar**.

També utilitzem aquesta mateixa fórmula quan ens referim a les postres.

- **Per postres** menges un iogurt?

Observa que podem trobar totes aquestes construccions tant al principi com al final de la frase.

Vocabulari

Noms:

- Aliments i begudes:

l'aigua (*f.*); el cafè; la carn; l'entrepà (*m.*); el formatge; la fruita; el iogurt; el llegum; la llet; l'ou (*m.*); el pa; la pasta; el peix; la sal; el sucre; la verdura.

4. Continguts de fonètica i d'ortografia

Pronunciació de les *o* àtones

En una gran part del domini lingüístic del català, quan una *o* es troba en una síl·laba àtona es pronuncia [u].

Per tant, les terminacions de la primera persona del singular dels verbs que acaben en *-o* sempre es pronuncien [u].

- canto [u]
- condueixo [u]

En alguns parlars catalans les *o* es pronuncien [o] encara que estiguin en síl·laba àtona. (En bona part de les comarques de Lleida i de Tarragona, a Mallorca i al País Valencià).

Pronunciació de les *e* àtones

En català quan una *e* es troba en posició àtona es pronuncia amb vocal neutra [ə].

- bevem [ə]
- prenen [ə]

Però alguns parlars catalans no tenen aquest so. Així, la *e* en síl·laba àtona es pronuncia [e] al País Valencià i en una part de Catalunya (comarques de Lleida i del sud de Tarragona).
